

Phần 1: GIỚI PHÁP CỦA TỲ KHEO

Đoạn 6: NÓI VỀ 4 PHÁP BA LA ĐỀ ĐỀ XÁ NI

1-GIỚI NHẬN THỨC ĂN TẠI A LUYỆN NHÃ

Khi Phật an trú tại Tinh xá của dòng họ Thích ở Ca-duy-la-vệ, nói rộng như trên. Bấy giờ, các Tỳ-kheo ở A-luyện-nhã được cha mẹ, chị em, bà con thuộc dòng họ Thích sai sứ giả đem các thức ẩm thực đến cho các thầy. Nhưng những kẻ đem thức ăn hoặc ăn hết một nửa, hoặc ăn một phần ba, hoặc ăn hết sạch ở dọc đường. Thế rồi, các Tỳ-kheo có người về thăm nhà, được thân nhân hỏi: “Trước đây tôi có sai người đưa thức ăn, thầy có nhận được hết không?”. Trong số ấy, ai nhận được hết thì bảo là nhận hết; nhận một nửa thì bảo là nhận một nửa; nhận một phần ba thì bảo là nhận một phần ba; không nhận thì bảo là không nhận. Thân nhân nghe vậy, nổi giận mắng sứ giả: “Quân tệ ác chết tiệt! Ta sai ngươi đem thức ăn, vì sao ngươi dám ăn?”, bèn lấy roi quất hắn. Biết đánh đau, tên sứ giả khóc rống lên kêu than: “Vì ông Sa-môn bất nhân ấy mà ta bị đánh”.

Các Tỳ-kheo bèn đem sự kiện ấy đến bạch lên Thế Tôn. Phật liền bảo gọi các Tỳ-kheo đó đến. Khi họ đến rồi, Phật liền hỏi lại đầy đủ sự kiện kể trên:

- Các ông có việc đó thật không?
- Có thật như vậy, bạch Thế Tôn.

- Vì sao các ông ở A-luyện-nhã trước hết không nhẫn với người bên ngoài, người ở ngoài cũng không nhận được tin tức của người ở trong, mà tự tay lấy thức ăn để ăn? Từ nay về sau, Ta không cho phép Tỳ-kheo ở A-luyện-nhã, trước không thông tin bên ngoài, bên ngoài cũng không nhận được tin bên trong, mà tự tay nhận lấy (thức ăn).

Lại nữa, khi Phật an trú tại Tinh xá của dòng họ Thích ở Ca-duy-la-vệ, nói rộng như trên. Vì năm việc lợi ích nên cứ năm hôm Đức Như Lai Ứng Cúng Chánh Biến Tri đi tuần tra phòng các Tỳ-kheo một lần; Ngài thấy một Tỳ-kheo đang đau ốm, sắc diện tiêu tụy, tuy biết nhưng Phật vẫn hỏi:

- Nay Tỳ-kheo, khí lực ông có đầy đủ không?
- Con bị bệnh rất khổ sở, bạch Thế Tôn.
- Ông không thể uống thuốc hợp với bệnh, ăn thức ăn hợp với bệnh được sao?
- Vì Thế Tôn chế giới không cho phép Tỳ-kheo ở A-luyện-nhã

trước không thông tri cho người ở ngoài, người ở ngoài cũng không nhận được tin bên trong mà tự tay nhận lấy (vật thực). Bạch Thế Tôn! Con bị bệnh không thể ra ngoài, nên mới tiêu tụy khổ sở thế này.

- Từ nay Ta cho phép Tỳ-kheo bệnh được nhận (vật thực) ngay trong trú xứ.

Đoạn, Phật truyền lệnh cho các Tỳ-kheo đang sống tại thành Xá-vệ phải tập họp lại tất cả, vì mười lợi ích mà chế giới cho các Tỳ-kheo, dù ai nghe rồi cũng phải nghe lại:

Nếu Tỳ-kheo ở A-luyện-nhã, trước không thông tri, không nói là Tỳ-kheo đang bệnh; người bên ngoài cũng không được tin bên trong, mà tự tay nhận lấy (vật thực), hoặc nhai, hoặc ăn, thì Tỳ-kheo này phải đến bên Tỳ-kheo khác sám hối như sau: “Thưa Trưởng lão, tôi phạm tội đáng quở trách, xin hối lỗi với Trưởng lão”. Đây là giới Ba-la-dề-đề-xá-ni thứ nhất”.

Giải Thích:

A-luyện-nhã: Như trên đã nói.

Trước không thông tri: Thông tri có hai cách, nói rõ số lượng và không nói rõ số lượng.

1. Có nói số lượng: Bảo phải gởi vào chừng ấy, chừng ấy thứ ẩm thực.

2. Không nói số lượng: Chỉ nói đơn giản là gởi thức ăn vào mà không liệt kê số lượng là bao nhiêu. Bên ngoài không nhận được tin bên trong. Người ở ngoài Tinh xá không nhận được tin của người ở trong Tinh xá.

Bệnh: Bệnh tả, bệnh lạnh, bệnh phong. Những người có các chứng bệnh như vậy không thể ra ngoài Tinh xá để lấy thức ăn, nên Đức Thế Tôn bảo là (ăn ở trong Tinh xá) không có tội.

Tự tay nhận lấy: Dùng tay mình nhận đồ từ tay người khác, dùng bát nhận đồ từ bát người khác.

Nhai: Khi ăn bánh, trái cây v.v...

Ăn: Khi ăn năm loại thức ăn chính. Nếu nhai hoặc ăn thì Tỳ-kheo này phải đến Tỳ-kheo khác sám hối như sau: “Thưa Trưởng lão, tôi phạm phải tội đáng trách, xin hối lỗi với Trưởng lão”. Người nhận sám hối nên hỏi:

- Thầy có thấy tội không?
- Thưa thầy.
- Cẩn thận chớ có tái phạm.

- Xin cúi đầu lánh nhận.

Ba-la-đề-đề-xá-ni: Tội này phải hướng đến người khác phát lồ, không được che giấu.

Nếu vì Tỳ-kheo ấy đưa thức ăn, mình nói với Tỳ-kheo khác mà Tỳ-kheo khác nhận, thì không có tội.

Nếu vì Tỳ-kheo ấy đưa thức ăn, mình nói với Tỳ-kheo ấy mà Tỳ-kheo khác nhận, thì không có tội.

Nếu vì Tỳ-kheo ấy đưa thức ăn, mình nói với Tỳ-kheo ấy mà Tỳ-kheo ấy nhận thì không có tội.

Nếu vì Tỳ-kheo khác đưa thức ăn, mình nói với Tỳ-kheo khác mà Tỳ-kheo khác nhận, thì không có tội.

Nếu người đưa thức ăn trước đó đã cho biết số lượng (Cửa thức ăn) mà Tỳ-kheo nhận kiểm tra tương ứng với số lượng ấy thì được nhận ngay tại Tinh xá. Nếu không tương ứng thì nên bảo họ mang về. Nếu có thư gởi đến mà đọc thư thấy tương ứng, thì nên nhận. Nếu không tương ứng thì bảo họ đem về. Nếu bì thư có đóng dấu mà mở thư xem thấy đầy đủ, thì nhận; nếu không đầy đủ, thì bảo họ đem về.

Nếu người đưa thức ăn trước đó không nói rõ số lượng, thì khi thức ăn mang đến, nên ra ngoài cổng Tinh xá để nhận. Nếu bỗng dung họ mang đến, vào khỏi cổng, thì không nên nhận. Nếu có tịnh nhân thì nên bảo họ đưa cho tịnh nhân. Nếu không có tịnh nhân thì nên bảo họ để dưới đất, đợi tịnh nhân đến, rồi sai tịnh nhân đem thức ăn ấy ra khỏi cổng, bấy giờ, Tỳ-kheo mới được nhận.

Nếu Tỳ-kheo bị bệnh không thể ra ngoài, thì ở trong Tinh xá nhận thức ăn, không có tội.

Nếu người bà con đem thức ăn đến những nơi du ngoạn như công viên, hồ ao thang cảnh, rồi họ lấy thức ăn đưa cho Tỳ-kheo, thì Tỳ-kheo tùy ý nhận, không có tội.

Nếu Tỳ-kheo khi đi đường suy nghĩ: “Ta đến Tinh xá mõ sê ăn”, mà lại đến nơi khác ăn, thì phải sám hối. Nhưng nếu đến Tinh xá mõ gặp lúc Tăng ở đây được mời phó trái, thì mình bỏ đi, không có tội. Thế nên nói (như trên).